

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра правознавства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ проф. Г. В. Лаврик

« ____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни:	«Право (Трудове право. Господарське право)»
освітня програма:	«Управління персоналом міжнародних корпорацій»
спеціальність:	051 «Економіка»
галузь знань:	05 «Соціальні та поведінкові науки»
ступінь вищої освіти:	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри правознавства
Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

ПОЛТАВА – 2021

Укладач: Терела Г. В., доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к. і. н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Управління персоналом міжнародних корпорацій» спеціальності 051 Економіка ступеня бакалавр

_____ Л. В. Рудич
« _____ » _____ 2021 року

ЗМІСТ

Розділ 1.	Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2.	Перелік компетентностей та програмні результати навчання	5
Розділ 3.	Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4.	Тематичний план вивчення навчальної дисципліни	17
Розділ 5.	Оцінювання результатів навчання	48
Розділ 6.	Інформаційні джерела	49
Розділ 7.	Програмне забезпечення навчальної дисципліни	51

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Кадрове адміністрування» <i>Постреквізити:</i> «Організація і нормування праці», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Управління персоналом міжнародних корпорацій»	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни: обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	1/2	
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів	3/2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр –; 2 семестр – 90		
– лекції: 1 семестр –; 2 семестр – 16		
– практичні заняття: 1 семестр –; 2 семестр – 20		
– самостійна робота: 1 семестр –; 2 семестр – 54		
– вид підсумкового контролю: 1 семестр –; 2 семестр – ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: 1 семестр –; 2 семестр – 90		
– лекції: 1 семестр –; 2 семестр – 6		
– практичні заняття: 1 семестр –; 2 семестр – 6		
– самостійна робота: 1 семестр –; 2 семестр – 78		
– вид підсумкового контролю: 1 семестр –; 2 семестр – ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)» полягає у засвоєнні студентами теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та господарських відносин; набутті навичок ведення управлінської діяльності на основі норм та принципів трудового та господарського права.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)» є:

- ознайомлення студентів з системою чинного трудового і господарського законодавства, норми якого регулюють трудові та господарські відносини;
- вироблення навичок практичного застосування набутих знань у процесі захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна «Право (Трудове право. Господарське право)», програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (З 1).	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема членів колективу (ПР 01).
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 4).	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПР 12).
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів (ЗК 13).	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей; (ПР 24).
Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами (СК 02).	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність (ПР 18).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програму навчальної дисципліни
«Право (Трудове право. Господарське право)»
обговорено і схвалено на засіданні кафедри правознавства
Протокол засідання кафедри від 31 серпня 2021 р., № 1

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Трудове право

Тема 1. Трудове право як галузь у системі права України

Поняття трудового права як самостійної галузі права. Предмет правового регулювання трудового права. Загальна характеристика суспільних відносин, які складають предмет трудового права. Структура трудових правовідносин. Суб'єкти трудового права та трудових правовідносин.

Метод правового регулювання трудових відносин та його ознаки. Функції трудового права. Місце трудового права в національній системі права України.

Система трудового права. Загальна та Особлива частини трудового права. Інститути трудового права. Співвідношення системи трудового права і системи трудового законодавства.

Поняття джерел трудового права України, форми їх вираження. Класифікація джерел трудового права.

Тенденції розвитку трудового права у сучасних умовах. Поняття міжнародно-правового регулювання праці та способи впливу міжнародних норм на національне трудове законодавство. Адаптація трудового законодавства України до принципів міжнародного та європейського трудового права. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (2014 р.)

Тема 2. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Поняття зайнятості. Право громадян на зайнятість. Державні гарантії у сфері зайнятості населення. Нетипові форми реалізації права на зайнятість в умовах ринкової економіки.

Принципи, мета та основні напрями державної політики у сфері зайнятості населення. Заходи щодо сприяння зайнятості населення, їх зміст. Органи, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення.

Поняття та порядок працевлаштування громадян. Здійснення державною службою зайнятості України реєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які звертаються за сприянням у працевлаштуванні. Діяльність суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні. Застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні. Право особи на трудову діяльність за кордоном.

Правовий статус безробітного. Порядок набуття статусу безробітного. Права та обов'язки зареєстрованих безробітних. Особливі гарантії для окремих категорій безробітних, які втратили роботу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці. Підходяща робота для безробітного. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги. Види забезпечення на випадок безробіття. Допомога по частковому безробіттю. Припинення реєстрації безробітного.

Тема 3. Колективні договори і угоди

Соціальний діалог як механізм реалізації соціального партнерства. Законодавство України про соціальний діалог. Основні принципи соціального діалогу. Рівні та сторони соціального діалогу. Форми здійснення соціального діалогу. Органи соціального діалогу.

Поняття, юридична природа та значення колективного договору. Правові підстави й умови укладення колективного договору. Сторони колективного договору. Сфера укладення колективного договору. Зміст колективного договору. Права та обов'язки сторін колективного договору. Нормативні та зобов'язальні положення колективного договору. Недійсність умов колективного договору.

Порядок ведення колективних переговорів та укладення колективних договорів. Учасники колективних переговорів, їх права та обов'язки. Гарантії та компенсації на період переговорів. Підготовка проекту колективного договору. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів. Підписання колективного договору. Реєстрація колективного договору. Внесення змін і доповнень до колективного договору.

Колективні угоди: поняття і сторони. Генерельні, галузеві та регіональні угоди, сфера їхньої дії та зміст. Порядок укладення угоди. Реєстрація колективної угоди. Внесення змін і доповнень до колективної угоди.

Контроль за виконанням колективних договорів і угод та відповідальність за їх порушення і невиконання.

Тема 4. Трудовий договір

Поняття і значення трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.). Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Форма трудового договору.

Порядок укладення трудового договору. Особливості укладення договорів окремих видів. Документи, що надаються при укладенні трудового договору. Загальні вимоги при обробці персональних даних працівника і гарантії їхнього захисту. Випробування при прийнятті на роботу.

Поняття зміни умов праці та її організаційно-правові форми. Поняття переведення на іншу роботу, види переведень. Переміщення на інше робоче місце, його відмінність від переведення. Зміна істотних умов праці.

Поняття припинення та розірвання трудового договору, їх розмежування. Загальні підстави припинення трудового договору, їх класифікація. Припинення трудового договору за підставами, у яких присутня взаємна воля сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Загальні та додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, які не є сторонами трудового договору.

Порядок оформлення звільнення працівників і проведення розрахунку. Вихідна допомога. Правові наслідки незаконного звільнення.

Тема 5. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку

Поняття та види робочого часу. Правові нормативи робочого часу. Поняття та види робочого дня, робочої зміни та робочого тижня. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий час.

Режими робочого часу і порядок їх встановлення. Види режимів робочого часу. Режим змінної роботи. Вахтовий метод організації робіт. Гнучкий режим робочого часу. Дистанційна (надомна) робота. Режим роботи з розподілом робочого часу на частини (роздроблений робочий день). Режим ненормованого робочого дня.

Робота понад встановлену тривалість робочого дня. Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працюючих. Граничні норми застосування надурочних робіт. Порядок одержання дозволу для проведення надурочних робіт. Чергування.

Право працівників на відпочинок і його гарантії. Поняття і види часу відпочинку. Поняття і види відпусток. Порядок надання відпусток. Графіки відпусток. Перенесення щорічної відпустки. Поділ щорічної відпустки на частини. Відкликання з відпустки. Порядок оплати відпусток. Грошова компенсація за невикористані щорічні відпустки.

Тема 6. Оплата праці

Поняття, функції і принципи оплати праці. Методи правового регулювання оплати праці. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці. Державні соціальні стандарти й гарантії у сфері оплати праці. Мінімальна заробітна плата: поняття, функції, умови визначення її розміру. Порядок встановлення і перегляду розміру мінімальної заробітної плати.

Поняття заробітної плати. Відмінність заробітної плати від винагороди за цивільно-правовими договорами, гарантійних і компенсаційних виплат. Структура заробітної плати.

Тарифна система оплати праці та її елементи: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів, тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Організація оплати праці на підприємстві. Нормування праці. Системи оплати праці та їх види. Відрядна система оплати праці. Погодинна система оплати праці. Оплата праці при відхиленні від умов, передбачених тарифами.

Порядок виплати заробітної плати. Індексація заробітної плати. Відрахування із заробітної плати. Обмеження відрахувань від заробітної плати.

Поняття гарантійних виплат. Види гарантійних виплат. Гарантійні доплати, їхні види. Поняття компенсаційних виплат. Види компенсаційних виплат.

Тема 7. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність працівників

Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Правила внутрішнього трудового розпорядку: типові, галузеві, локальні. Статути і положення про дисципліну. Основні трудові обов'язки сторін трудового договору.

Система стимулювання праці за трудовим правом. Заохочення за успіхи в роботі: поняття, підстави, види та порядок застосування. Заохочення за особливі трудові заслуги. Державні нагороди.

Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни та її види. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність. Критерії розмежування загальної та спеціальної дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності та його елементи. Дисциплінарні стягнення: порядок їх застосування, оскарження і зняття.

Додаткові заходи правового впливу, що можуть застосовуватись до порушників трудової дисципліни. Заходи громадського впливу. Повноваження трудових колективів, профспілкових комітетів у забезпеченні трудової дисципліни.

Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття та функції матеріальної відповідальності. Правова природа матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності.

Підстава і умови притягнення до матеріальної відповідальності. Трудове майнове правопорушення як підстава матеріальної відповідальності та його елементи. Випадки, що виключають матеріальну відповідальність працівників.

Види матеріальної відповідальності працівників. Обмежена матеріальна відповідальність: підстава та умови. Повна матеріальна відповідальність: підстава та умови. Поняття, зміст і порядок укладення договору про повну індивідуальну матеріальну відповідальність. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність

працівників. Поняття, зміст і порядок укладення договору про повну колективну (бригадну) матеріальну відповідальність.

Строки притягнення працівників до матеріальної відповідальності. Визначення розміру шкоди, заподіяної працівником, та порядок її відшкодування. Обставини, які підлягають врахуванню при визначенні розміру відшкодування. Порядок покриття шкоди.

Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові.

Тема 9. Охорона праці. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю та про охорону праці

Поняття і зміст охорони праці. Конституційне право працівників на належні, безпечні й здорові умови праці. Організація охорони праці на виробництві. Державне управління охороною праці. Функції служби охорони праці. Участь трудових колективів і профспілок у регулюванні охорони праці. Комісія з питань охорони праці підприємства.

Організаційно-правові форми забезпечення охорони праці. Навчання з питань охорони праці. Види інструктажу. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Спеціальні правила охорони здоров'я на важких, небезпечних і шкідливих роботах. Спеціальні правила з охорони праці жінок, неповнолітніх та осіб зі зниженою працездатністю.

Порядок розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що пов'язані з виробництвом. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Відшкодування шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим пошкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків.

Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства, їх поняття та відмінності. Органи, що здійснюють державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю. Повноваження Державної служби України з питань праці. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю.

Тема 10. Трудові спори

Поняття трудових спорів, їх види та причини виникнення. Принципи розгляду трудових спорів.

Загальний, судовий та особливий порядок вирішення індивідуальних трудових спорів: Органи, які розглядають індивідуальні трудові спори. Комісії по трудових спорах, їх організація і компетенція. Порядок і строки розгляду трудового спору в комісії по трудових спорах.

Судовий порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Трудові спори, що підлягають безпосередньому розглядові у судах. Строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів. Обмеження повороту виконання рішень з трудових спорів.

Поняття колективних трудових спорів (конфліктів), їх предмет та сторони. Порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) примирною комісією, за участю незалежного посередника. Порядок вирішення колективного трудового спору (конфлікту) трудовим арбітражем.

Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Право на страйк та його реалізація. Гарантії та правове становище працівників у зв'язку з проведенням страйку.

Судовий розгляд колективного трудового спору.

Модуль 2. Господарське право

Тема 11. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства

Господарське право як галузь права. Поняття господарського законодавства як джерела (нормативної бази) господарського права. Предмет, метод і система господарського права.

Поняття і види господарської діяльності. Некомерційна господарська діяльність і підприємництво. Принципи здійснення підприємницької діяльності.

Господарські правовідносини: поняття, особливості, види, регулювання. Склад господарських правовідносин.

Система джерел господарського права. Особливі ознаки господарського законодавства. Поняття господарсько-правової норми. Особливості й види господарсько-правових норм.

Напрями вдосконалення господарського законодавства.

Тема 12. Державне регулювання господарської діяльності. Законодавство про захист економічної конкуренції

Об'єктивні підстави здійснення державного керівництва економікою. Принципи державного керівництва економікою. Економічна політика (стратегія і тактика). Основні напрями економічної політики держави. Правові форми (прогнозування і програмування, контроль, управління, нормативне регулювання) і методи (адміністративні та економічні) державного керівництва економікою.

Правове регулювання господарської діяльності та його механізм. Засоби регулюючого впливу на сферу господарювання. Державне замовлення і завдання, ліцензування, патентування, квотування, стандартизація, сертифікація, застосування нормативів і лімітів, регулювання цін і тарифів, пільги, дотації, компенсації, цільові інновації та субсидії.

Конкуренція у сфері господарювання. Поняття і призначення правового регулювання конкуренції та монополістичної діяльності. Система законодавства про захист економічної конкуренції. Поняття і види конкуренції та монополії. Обмеження конкуренції. Обмеження монополізму в економіці. Природні монополії. Позитивні й негативні риси конкуренції та монополізму. Правовий статус антимонопольних органів в Україні.

Види порушень законодавства про захист економічної конкуренції: недобросовісна конкуренція та антиконкурентні дії (монополістичні правопорушення). Організаційно-правові методи боротьби з порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Тема 13. Правовий статус суб'єктів господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин

Суб'єкти відносин у сфері господарювання і суб'єкти господарювання. Поняття та ознаки суб'єктів господарювання. Класифікації суб'єктів господарювання за різними ознаками. Поняття та значення організаційно-правової форми суб'єкта господарської діяльності, критерії вибору. Фізичні особи – підприємці, господарські організації як суб'єкти господарювання. Особливості правового становища відокремлених підрозділів господарських організацій (філії та представництва). Умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою (види діяльності, форми здійснення, особливості, відповідальність).

Підприємство як організаційна форма господарювання. Види й організаційно-правові форми підприємств.

Господарські товариства: поняття і види. Особливості створення та державної реєстрації господарських товариств різних видів. Права й обов'язки учасників господарських товариств. Управління господарськими товариствами.

Господарська діяльність кооперативів. Виробничий кооператив (порядок створення і членство, права й обов'язки членів виробничого кооперативу, управління). Фермерське господарство. Кредитна спілка. Господарські об'єднання: види та організаційно-правові форми. Асоціація, корпорація, консорціум, концерн. Холдингові компанії та дочірні підприємства. Суб'єкти організаційно-господарських повноважень. Суб'єкти некомерційного господарювання, неприбуткові організації.

Правові гарантії господарської діяльності. Форми та способи захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин. Адміністративно-правовий захист суб'єктів господарської діяльності. Нотаріальний захист суб'єктів господарювання. Досудове врегулювання господарських спорів. Загальні засади захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання Конституційним судом, загальними судами, адміністративними судами, господарськими судами. Третейський суд. Міжнародний комерційний арбітраж.

Тема 14. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання

Право власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Відносини власності у сфері господарювання. Форми та види власності в Україні. Зміст суб'єктивного права власності та правомочності власника.

Поняття правового режиму майна суб'єктів господарювання. Правові титули майна підприємств (право господарського відання, оперативного управління, довірча власність тощо).

Порядок формування і склад майна підприємства. Види об'єктів права власності суб'єктів господарювання. Основні фонди, оборотні засоби, кошти й товари у складі майна суб'єкта господарювання. Спеціальні фонди й резерви.

Особливості правового режиму окремих видів майна суб'єктів господарювання (природні ресурси, права інтелектуальної власності,

корпоративні права, цінні папери). Правове регулювання приватизації державного і комунального майна.

Тема 15. Zobov'язальні відносини в господарській діяльності

Поняття, ознаки та підстави виникнення господарських zobov'язань. Склад та зміст господарських zobov'язальних відносин. Види господарських zobov'язань (майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні). Принципи й умови виконання господарських zobov'язань, їх припинення. Цивільно-правові та господарсько-правові способи забезпечення належного виконання господарських zobov'язань.

Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів за різними критеріями. Зміст і форма господарського договору.

Порядок укладання, зміни та припинення господарських договорів. Визнання господарських договорів недійсними. Особливості укладання окремих видів господарських договорів (за державним замовленням, біржових, організаційно-господарських, на ярмарках тощо). Конкурентні способи укладання господарських договорів.

Особливості правового регулювання окремих видів господарських договорів.

Тема 16. Відповідальність суб'єктів господарювання

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Господарські санкції. Підстави господарсько-правової відповідальності: юридичні та фактичні. Поняття вини в господарському праві. Межі господарсько-правової відповідальності. Зменшення розміру та звільнення від відповідальності.

Поняття форми господарсько-правової відповідальності (за критерієм спрямованості впливу й механізму реалізації). Відшкодування збитків: склад і розмір, умови й порядок. Солідарне відшкодування. Регресні вимоги щодо відшкодування збитків. Відшкодування збитків у разі порушення грошових zobov'язань. Сплата неустойки як вид господарсько-правових санкцій: поняття, сфера застосування, види, механізм реалізації.

Оперативно-господарські санкції: поняття, сфера застосування, види, механізм реалізації.

Штрафні санкції: розмір і порядок застосування. Адміністративно-господарські санкції: поняття і види. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Адміністративна та кримінальна відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.

Тема 17. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Поняття та соціально-економічне призначення банкрутства. Ознаки банкрутства. Матеріально-правові та процесуальні підстави банкрутства.

Учасники провадження у справі про банкрутство. Сторони у справі про банкрутство: боржник, кредитори. Суб'єкти банкрутства. Інші учасники провадження у справі про банкрутство: арбітражний керуючий, державний орган з питань банкрутства, власник майна боржника та інші.

Порядок розгляду справ про банкрутство. Відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство. Попереднє засідання господарського суду. Заходи щодо забезпечення інтересів кредиторів. Збори кредиторів та комітет кредиторів. Судові процедури банкрутства, що застосовуються до боржника. Розпорядження майном боржника. Санація (відновлення платоспроможності) боржника. Ліквідаційна процедура. Функції господарського суду у ліквідаційній процедурі. Черговість задоволення вимог кредиторів. Закриття провадження у справі про банкрутство.

Особливості банкрутства окремих категорій боржників. Загальні положення про банкрутство фізичної особи. Порядок розгляду господарським судом справи про банкрутство фізичної особи. Судові процедури банкрутства, що застосовуються до боржника – фізичної особи: реструктуризація боргів боржника; погашення боргів боржника.

Тема 18. Правове регулювання господарсько-торговельної та фінансової діяльності

Поняття господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. Поставка. Договір поставки. Предмет, кількість і асортимент поставки. Строки й порядок поставки.

Визначення якості товарів. Порядок прийомки товару за кількістю та якістю. Претензії у зв'язку з недоліками поставлених товарів.

Контрактація сільськогосподарської продукції.

Особливості забезпечення паливно-енергетичними ресурсами та їх реалізації. Договір енергопостачання. Кількість і якість енергії. Строки ціни і порядок розрахунків за договором енергопостачання. Правила користування енергією.

Міна (бартер) у сфері господарювання.

Закупівля товарів, робіт та послуг за державні кошти.

Торговельно-біржова діяльність. Поняття, юридичні ознаки й види бірж. Правове становище товарної біржі (поняття, порядок створення, функції, компетенція). Правила біржової торгівлі. Біржові угоди. Деривативи. Правовий статус фондової біржі (порядок створення і реєстрації, організаційно-правова форма).

Оренда майна й лізинг. Умови договору оренди, основні права й обов'язки орендаря. Орендна плата. Оренда державного та комунального майна. Викуп (приватизація) об'єкта оренди. Припинення договору оренди.

Поняття та види фінансової діяльності. Професійна та індивідуальна фінансова діяльність. Фінансові установи.

Банківська діяльність, банківські операції. Поняття та види банків.

Готівкові та безготівкові розрахунки в господарському обороті. Порядок здійснення касових розрахунків в Україні. Каса. Ліміт каси. Правове регулювання використання реєстраторів розрахункових операцій. Способи здійснення безготівкових розрахунків, платіжні інструменти.

Правове регулювання обліку та звітності суб'єктів господарювання. Бухгалтерський облік, фінансова звітність. Податковий облік. Аудит.

Тема 19. Правове регулювання якості. Захист прав споживачів

Загальні умови забезпечення якості продукції, робіт і послуг. Управління якістю. Стандартизація, сертифікація та правове забезпечення єдності вимірювань.

Правовий захист споживчого ринку від товарів, робіт і послуг неналежної якості. Загальна характеристика законодавства про захист прав споживачів. Правовий статус органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів.

Основні права споживачів та їх захист. Права споживачів на придбання товарів належної якості та інформацію про товари та послуги.

Правове значення договору купівлі-продажу для захисту прав споживачів. Захист прав споживачів за договором купівлі-продажу.

Відповідальність у сфері відносин, що складаються щодо забезпечення якості товарів, робіт та послуг.

Тема 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземного інвестування. Спеціальні режими господарювання

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Зовнішньоекономічний договір (контракт). Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Поняття інвестицій та їх види. Інвестиційна діяльність. Правовий режим іноземних інвестицій: поняття іноземних інвестицій та іноземного інвестора, форми іноземних інвестицій, об'єкти інвестування, правове становище підприємства з іноземними інвестиціями, державне регулювання іноземного інвестування. Гарантії захисту прав іноземного інвестора.

Поняття спеціальних (вільних) економічних зон. Територія і статус спеціальних (вільних) економічних зон. Правовий режим спеціальних (вільних) економічних зон: поняття та види, порядок створення і правове регулювання спеціальних (вільних) економічних зон, управління спеціальними (вільними) економічними зонами.

Розділ 4 – Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)» для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Управління персоналом міжнародних корпорацій» денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Трудове право					
Модуль 1					
Тема 1. Трудове право як галузь у системі права України					
Лекція 1 1. Поняття трудового права. 2. Метод трудового права. 3. Система трудового права і система трудового законодавства. 4. Відмежування трудового права від суміжних галузей права.	2		–	1. Відмежування трудових правовідносин від цивільних, адміністративних, соціально-забезпечувальних правовідносин. 2. Сфера дії норм трудового права. 3. Система науки трудового права і система навчальної дисципліни.	3
Тема 2. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування громадян					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зайнятості населення і напрями державної політики у цій сфері. 2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції: його завдання та повноваження. 3. Правовий статус безробітного. 4. Матеріальне забезпечення на випадок безробіття. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання працевлаштування громадян України. Державні гарантії права на вибір виду зайнятості в Україні. 2. Поняття працевлаштування та його правові форми. 3. Державна служба зайнятості, її права та обов'язки. Правові відносини органів державної служби зайнятості з підприємствами. 4. Поняття безробітного і його правове становище. Компенсації при втраті роботи. Умови виплати допомоги в разі безробіття. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь підприємств, установ і організацій у реалізації державної політики зайнятості 2. Особливі гарантії працівникам, які втратили роботу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці 3. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти. 	3
Тема 3. Колективні договори і угоди					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Колективні угоди та їх значення у регулюванні трудових відносин. 2. Колективний договір, його сторони та зміст. 3. Колективні переговори з укладення та підписання колективних договорів і угод. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колективні угоди та їх значення у регулюванні трудових відносин. 2. Колективний договір, його сторони та зміст. 3. Колективні переговори з укладення та підписання колективних договорів і угод. 4. Контроль за виконанням колективних договорів і угод та відповідальність за їх порушення і невиконання 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правові засади розробки, укладання та виконання колективних договорів і угод. 2. Колективні переговори: предмет, порядок ведення, учасники, їх гарантії. Вирішення розбіжностей під час колективних переговорів. 3. Сторони і зміст колективних угод 	3
Тема 4. Трудовий договір					
<p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, сторони, і форма трудового договору. 2. Зміст трудового договору. 3. Загальний порядок укладення трудового договору. 4. Підстави та порядок припинення трудового договору 	2		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види переведення на іншу роботу. 2. Переміщення на інше робоче місце. 3. Зміна істотних умов праці. 	3
Тема 5. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Надурочна робота. Робота понад встановлену тривалість. 3. Режим робочого часу. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Надурочна робота. Робота понад встановлену тривалість. 3. Режим робочого часу. 4. Право працівника на відпочинок і гарантії його реалізації. Види часу відпочинку. 5. Відпустки, їх види та порядок надання. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скорочений робочий час для окремих категорій працівників 2. Поняття чергування та порядок його застосування відповідно до вимог трудового права 3. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням 4. Творча відпустка: поняття, особливості та порядок надання. 5. Соціальні відпустки. 	2
Тема 6. Оплата праці					
<p style="text-align: center;">Лекція 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, структура і функції заробітної плати. 2. Тарифна система та її елементи. 3. Системи оплати праці. 4. Оплата праці при відхиленні від умов, передбачених тарифами. 	2		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сфери регулювання заробітної плати. 2. Організація оплати праці на підприємстві. 3. Порядок виплати заробітної плати. Обмеження утримань із заробітної плати. 	3
Тема 7. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність працівників					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 2. Поняття трудової дисципліни і методи її забезпечення. 3. Поняття, підстави і види дисциплінарної відповідальності за трудовим правом. 4. Дисциплінарне стягнення: порядок накладення, оскарження і зняття. 	–	<p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 2. Поняття трудової дисципліни і методи її забезпечення. 3. Поняття, підстави і види дисциплінарної відповідальності за трудовим правом. 4. Дисциплінарне стягнення: порядок накладення, оскарження і зняття. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування. 2. Порядок застосування дисциплінарних стягнень. 3. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни та їх застосування. 	3
Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору					

<p>Лекція 4</p> <p>1. Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності.</p> <p>2. Підстава та умови матеріальної відповідальності за трудовим правом.</p> <p>3. Види матеріальної відповідальності працівників.</p> <p>4. Підстава, умови і види матеріальної відповідальності підприємства, установи, організації за шкоду, заподіяну працівникові.</p>	2		–	<p>1. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування.</p> <p>2. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни і їх застосування.</p> <p>3. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність.</p>	2
<p>Тема 9. Охорона праці. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю та про охорону праці</p>					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття охорони праці та її правове забезпечення. 2. Загальні гарантії прав працівників на охорону праці. 3. Організація охорони праці на підприємстві, в установі, організації. 4. Поняття та основні види нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю. 	–		2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних і шкідливих роботах 2. Охорона праці жінок, молоді та осіб зі зниженою працездатністю 3. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, пов'язаних з виробництвом. 	3
Тема 10. Трудові спори					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та класифікація трудових спорів 2. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів 3. Поняття та види колективних трудових спорів 4. Порядок розгляду колективних трудових спорів примирними органами. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та класифікація трудових спорів 2. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів 3. Поняття та види колективних трудових спорів 4. Порядок розгляду колективних трудових спорів примирними органами. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання судових рішень у трудових спорах. Порядок поновлення працівника на роботі. 2. Національна служба посередництва і примирення: функції, повноваження. 3. Правовий статус незалежного посередника. 4. Право на страйк і його реалізація. Правові наслідки законного і незаконного страйку. 	2

**Господарське право
Модуль 2**

Тема 11. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства

<p>Лекція 5</p> <p>1. Господарське право і законодавство.</p> <p>2. Предмет, метод і система господарського права.</p> <p>3. Господарська діяльність.</p> <p>4. Господарські правовідносини: поняття, види, зміст.</p> <p>5. Система джерел господарського законодавства.</p>	<p align="center">2</p>	<p align="center">-</p>	<p>1. Господарсько-правові норми: поняття, види, особливості.</p> <p>2. Система джерел господарського законодавства.</p> <p>3. Господарський кодекс України: загальна характеристика.</p> <p>4. Проблеми практичного застосування господарського законодавства та напрями його розвитку.</p> <p>5. Право на підприємницьку діяльність та його обмеження за законодавством України.</p>	<p align="center">3</p>
<p align="center">Тема 12. Державне регулювання господарської діяльності. Законодавство про захист економічної конкуренції</p>				

<p>1. Основні форми і методи державного керівництва економікою.</p> <p>2. Засоби державного регулювання господарської діяльності.</p> <p>3. Правове регулювання господарської діяльності: типи, способи, механізм.</p> <p>4. Поняття економічної конкуренції. Правові засади здійснення економічної конкуренції.</p>	<p>–</p>	<p>Практичне заняття 6</p> <p>1. Основні форми і методи державного керівництва економікою.</p> <p>2. Засоби державного регулювання господарської діяльності.</p> <p>3. Правове регулювання господарської діяльності: типи, способи, механізм.</p> <p>4. Поняття економічної конкуренції. Правові засади здійснення економічної конкуренції.</p> <p>5. Поняття недобросовісної конкуренції та форм її вияву у сфері господарювання.</p>	<p>2</p>	<p>1. Економічна політика держави та її основні напрямки.</p> <p>2. Державне регулювання, підтримка і стимулювання підприємництва.</p> <p>3. Поняття економічної конкуренції. Правові засади здійснення економічної конкуренції.</p> <p>4. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання.</p> <p>5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання та зловживання ним.</p>	<p>3</p>
<p align="center">Тема 13. Правовий статус суб'єктів господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин</p>					

<p>Лекція 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання. 2. Підприємство як суб'єкт господарювання. 3. Правовий статус господарських товариств. 4. Форми, види і способи охорони та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання в Україні. 	2		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Установчі документи юридичних осіб – суб'єктів господарської діяльності: зміст і порядок створення та затвердження. 2. Адміністративно-правовий захист суб'єктів господарювання. 3. Досудове врегулювання господарських спорів. Претензійна робота. 4. Третейський суд. Розгляд господарських спорів третейським судом. 5. Правова природа міжнародного комерційного арбітражу. 	3
Тема 14. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання. 2. Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності у сфері господарювання. 3. Правовий режим цінних паперів у господарській діяльності. 4. Корпоративні права та їх використання у господарській діяльності. Корпоративні відносини. 	–	<p>Практичне заняття 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання. 2. Особливості правового режиму використання у сфері господарювання прав інтелектуальної власності. 3. Поняття та загальні засади здійснення корпоративних прав. 4. Правовий режим цінних паперів у господарській діяльності. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Право власності в економіці України: поняття та форми (види). Особливості правомочностей власників – суб'єктів господарювання. 2. Правові титули майна суб'єктів господарювання. 3. Об'єкти права власності суб'єктів господарювання (склад і порядок формування). 	3
Тема 15. Зобов'язальні відносини в господарській діяльності					

<p>Лекція 7</p> <p>1. Господарські зобов'язання: поняття, ознаки, підстави виникнення.</p> <p>2. Види господарських зобов'язань.</p> <p>3. Принципи та умови виконання господарських зобов'язань, підстави їх припинення.</p> <p>4. Поняття, ознаки та види господарського договору</p>	<p>2</p>	<p>–</p>	<p>1. Конкурентні способи укладання господарських договорів. Тендерні процедури.</p> <p>2. Особливості укладення договорів на біржі, ярмарку, відкритих торгах.</p> <p>3. Загальні умови припинення господарських зобов'язань. Припинення господарських зобов'язань.</p> <p>4. Визнання господарських договорів недійсними та неукладеними: підстави та правові наслідки</p>	<p>3</p>
<p align="center">Тема 16. Відповідальність суб'єктів господарювання</p>				

<p>1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності, її функції.</p> <p>2. Підстави та умови господарсько-правової відповідальності. Господарське правопорушення: поняття, ознаки, склад.</p> <p>3. Види господарських санкцій.</p> <p>4. Загальні положення про кримінальну та адміністративну відповідальність.</p>	<p>–</p>	<p>Практичне заняття 8</p> <p>1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності, її функції.</p> <p>2. Підстави та умови господарсько-правової відповідальності. Господарське правопорушення: поняття, ознаки, склад.</p> <p>3. Види господарських санкцій.</p> <p>4. Загальні положення про кримінальну та адміністративну відповідальність.</p>	<p>2</p>	<p>1. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності.</p> <p>2. Штрафні санкції. Неустойка, її форми та види.</p> <p>3. Оперативно-господарські санкції в господарських відносинах.</p> <p>4. Адміністративно-господарські санкції.</p> <p>5. Загальні положення про адміністративну та кримінальну відповідальність суб'єктів господарювання.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 17. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом</p>					

<p>Лекція 8</p> <p>1. Поняття та соціально-економічне призначення банкрутства. Ознаки банкрутства, його підстави.</p> <p>2. Учасники провадження у справі про банкрутство.</p> <p>3. Порядок провадження у справі про банкрутство</p>	<p>2</p>		<p>–</p>	<p>1. Державна політика з питань банкрутства.</p> <p>2. Заходи запобігання банкрутству суб'єктів підприємництва.</p> <p>3. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство.</p> <p>4. Санація як судова процедура, спрямована на відновлення платоспроможності боржника.</p> <p>5. Правові наслідки визнання боржника банкрутом. Ліквідаційна процедура.</p>	<p>3</p>
<p>Тема 18. Правове регулювання господарсько-торговельної та фінансової діяльності</p>					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. 2. Договір купівлі-продажу, його види. Договір поставки. 3. Правове регулювання біржової торгівлі. 4. Поняття та види фінансової діяльності. Професійна та індивідуальна фінансова діяльність. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 9</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. 2. Договір купівлі-продажу, його види. Договір поставки. 3. Правове регулювання біржової торгівлі. 4. Поняття і значення фінансового контролю та фінансового моніторингу. 5. Банківська діяльність. Поняття та види банків, їх правове становище. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. 2. Договір купівлі-продажу, його види. Договір поставки. 3. Правове регулювання біржової торгівлі. 	2
Тема 19. Правове регулювання якості. Захист прав споживачів					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні умови та гарантії забезпечення якості продукції, робіт та послуг. Стандартизація, сертифікація та правове забезпечення єдності вимірювань. 2. Загальна характеристика законодавства України про захист прав споживачів. Основні права споживачів та їх захист. 3. Захист прав споживачів за договором купівлі-продажу. 4. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. 	–	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні умови та гарантії забезпечення якості продукції, робіт та послуг. 2. Стандартизація, сертифікація та правове забезпечення єдності вимірювань. 3. Основні права споживачів та їх захист. 4. Способи та порядок захисту прав споживачів. 5. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цивільно-правовий договір купівлі-продажу та його види. Права споживачів, що виникають з договору купівлі-продажу. 2. Загальна характеристика гарантійних та інших термінів. 3. Правовий статус органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів. 	2
<p>Тема 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземного інвестування. Спеціальні режими господарювання</p>					

<p>1. Поняття, ознаки та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, її принципи та режими. Ліцензування, квотування зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>3. Поняття інвестиційної діяльності. Джерела правового регулювання інвестування.</p> <p>4. Поняття та види спеціальних (вільних) економічних зон.</p>	<p>–</p>		<p>–</p>	<p>1. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. ІНКОТЕРМС.</p> <p>3. Особливості правового регулювання господарювання у спеціальних (вільних) економічних зонах.</p> <p>4. Правовий режим концесійної діяльності.</p> <p>5. Інші види спеціальних режимів господарювання: виключна (морська) економічна зона, прикордонний режим господарської діяльності, правовий режим господарської діяльності в охоронних зонах, галузеві режими господарювання.</p>	<p>3</p>
<p>Разом</p>	<p>16</p>		<p>20</p>		<p>54</p>

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Право (Трудове право. Господарське право)» для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Управління персоналом міжнародних корпорацій» заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Трудове право					
Модуль 1					
Тема 1. Трудове право як галузь у системі права України					
Лекція 1 1. Поняття трудового права. 2. Метод трудового права. 3. Система трудового права і система трудового законодавства. 4. Відмежування трудового права від суміжних галузей права.	2		–	1. Відмежування трудових правовідносин від цивільних, адміністративних, соціально-забезпечувальних правовідносин. 2. Сфера дії норм трудового права. 3. Система науки трудового права і система навчальної дисципліни.	3
Тема 2. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування громадян					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зайнятості населення і напрями державної політики у цій сфері. 2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції: його завдання та повноваження. 3. Правовий статус безробітного. 4. Матеріальне забезпечення на випадок безробіття. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Участь підприємств, установ і організацій у реалізації державної політики зайнятості 2. Особливі гарантії працівникам, які втратили роботу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці 3. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти. 	5
Тема 3. Колективні договори і угоди					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Колективні угоди та їх значення у регулюванні трудових відносин. 2. Колективний договір, його сторони та зміст. 3. Колективні переговори з укладення та підписання колективних договорів і угод. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правові засади розробки, укладання та виконання колективних договорів і угод. 2. Колективні переговори: предмет, порядок ведення, учасники, їх гарантії. Вирішення розбіжностей під час колективних переговорів. 3. Сторони і зміст колективних угод 	5
Тема 4. Трудовий договір					

Лекція 2 1. Поняття, сторони, і форма трудового договору. 2. Зміст трудового договору. 3. Загальний порядок укладення трудового договору. 4. Підстави та порядок припинення трудового договору	2		–	1. Поняття та види переведення на іншу роботу. 2. Переміщення на інше робоче місце. 3. Зміна істотних умов праці.	3
Тема 5. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку					
1. Поняття робочого часу та його види. 2. Надурочна робота. Робота понад встановлену тривалість. 3. Режим робочого часу.	–	Практичне заняття 1 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Надурочна робота. Робота понад встановлену тривалість. 3. Режим робочого часу. 4. Право працівника на відпочинок і гарантії його реалізації. Види часу відпочинку. 5. Відпустки, їх види та порядок надання.	2	1. Скорочений робочий час для окремих категорій працівників 2. Поняття чергування та порядок його застосування відповідно до вимог трудового права 3. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням 4. Творча відпустка: поняття, особливості та порядок надання Соціальні відпустки.	2
Тема 6. Оплата праці					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, структура і функції заробітної плати. 2. Тарифна система та її елементи. 3. Системи оплати праці. 4. Оплата праці при відхиленні від умов, передбачених тарифами. 	-		-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сфери регулювання заробітної плати. 2. Організація оплати праці на підприємстві. 3. Порядок виплати заробітної плати. Обмеження утримань із заробітної плати. 	5
Тема 7. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність працівників					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. 2. Поняття трудової дисципліни і методи її забезпечення. 3. Поняття, підстави і види дисциплінарної відповідальності за трудовим правом. 4. Дисциплінарне стягнення: порядок накладення, оскарження і зняття. 	-		-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування. 2. Порядок застосування дисциплінарних стягнень. 3. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни та їх застосування. 	5
Тема 8. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору					

<p>1. Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності.</p> <p>2. Підстава та умови матеріальної відповідальності за трудовим правом.</p> <p>3. Види матеріальної відповідальності працівників.</p> <p>4. Підстава, умови і види матеріальної відповідальності підприємства, установи, організації за шкоду, заподіяну працівникові.</p>	–		–	<p>1. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування.</p> <p>2. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни і їх застосування.</p> <p>3. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність.</p>	4
<p>Тема 9. Охорона праці. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю та про охорону праці</p>					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття охорони праці та її правове забезпечення. 2. Загальні гарантії прав працівників на охорону праці. 3. Організація охорони праці на підприємстві, в установі, організації. 4. Поняття та основні види нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних і шкідливих роботах 2. Охорона праці жінок, молоді та осіб зі зниженою працездатністю 3. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, пов'язаних з виробництвом. 	3
Тема 10. Трудові спори					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет та класифікація трудових спорів 2. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів 3. Поняття та види колективних трудових спорів 4. Порядок розгляду колективних трудових спорів примирними органами. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання судових рішень у трудових спорах. Порядок поновлення працівника на роботі. 2. Національна служба посередництва і примирення: функції, повноваження. 3. Правовий статус незалежного посередника. 4. Право на страйк і його реалізація. Правові наслідки законного і незаконного страйку. 	4

Господарське право					
Модуль 2					
Тема 11. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства					
Лекція 3 1. Господарське право і законодавство. 2. Предмет, метод і система господарського права. 3. Господарська діяльність. 4. Господарські правовідносини: поняття, види, зміст. 5. Система джерел господарського законодавства.	2		–	1. Господарсько-правові норми: поняття, види, особливості. 2. Система джерел господарського законодавства. 3. Господарський кодекс України: загальна характеристика. 4. Проблеми практичного застосування господарського законодавства та напрями його розвитку. 5. Право на підприємницьку діяльність та його обмеження за законодавством України.	5
Тема 12. Державне регулювання господарської діяльності. Законодавство про захист економічної конкуренції					5

<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні форми і методи державного керівництва економікою. 2. Засоби державного регулювання господарської діяльності. 3. Правове регулювання господарської діяльності: типи, способи, механізм. 4. Поняття економічної конкуренції. Правові засади здійснення економічної конкуренції. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна політика держави та її основні напрямки. 2. Державне регулювання, підтримка і стимулювання підприємництва. 3. Поняття економічної конкуренції. Правові засади здійснення економічної конкуренції. 4. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. 5. Монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання та зловживання ним. 	
Тема 13. Правовий статус суб'єктів господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарських правовідносин					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання. 2. Підприємство як суб'єкт господарювання. 3. Правовий статус господарських товариств. 4. Форми, види і способи охорони та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання в Україні. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Установчі документи юридичних осіб – суб'єктів господарської діяльності: зміст і порядок створення та затвердження. 2. Адміністративно-правовий захист суб'єктів господарювання. 3. Досудове врегулювання господарських спорів. Претензійна робота. 4. Третейський суд. Розгляд господарських спорів третейським судом. 5. Правова природа міжнародного комерційного арбітражу. 	3
Тема 14. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання. 2. Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності у сфері господарювання. 3. Правовий режим цінних паперів у господарській діяльності. 4. Корпоративні права та їх використання у господарській діяльності. Корпоративні відносини. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Право власності в економіці України: поняття та форми (види). Особливості правомочностей власників – суб'єктів господарювання. 2. Правові титули майна суб'єктів господарювання. 3. Об'єкти права власності суб'єктів господарювання (склад і порядок формування). 	5
Тема 15. Зобов'язальні відносини в господарській діяльності					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Господарські зобов'язання: поняття, ознаки, підстави виникнення. 2. Види господарських зобов'язань. 3. Принципи та умови виконання господарських зобов'язань, підстави їх припинення. 4. Поняття, ознаки та види господарського договору 	–	<p>Практичне заняття 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки господарського договору. Класифікації господарських договорів. 2. Зміст і форма господарського договору. Види умов господарського договору. 3. Порядок укладення, зміни та припинення господарських договорів, визнання їх недійсними й неукладеними. 4. Способи забезпечення належного виконання договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань. 5. Конкурсні способи укладання господарських договорів. Конкурсні торги (тендери). 6. Особливості укладення договорів на біржі, ярмарку, відкритих торгах. 	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурсні способи укладання господарських договорів. Тендерні процедури. 2. Особливості укладення договорів на біржі, ярмарку, відкритих торгах. 3. Загальні умови припинення господарських зобов'язань. Припинення господарських зобов'язань. 4. Визнання господарських договорів недійсними та неукладеними: підстави та правові наслідки 	3
Тема 16. Відповідальність суб'єктів господарювання					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності, її функції. 2. Підстави та умови господарсько-правової відповідальності. Господарське правопорушення: поняття, ознаки, склад. 3. Види господарських санкцій. 4. Загальні положення про кримінальну та адміністративну відповідальність. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності. 2. Штрафні санкції. Неустойка, її форми та види. 3. Оперативно-господарські санкції в господарських відносинах. 4. Адміністративно-господарські санкції. 5. Загальні положення про адміністративну та кримінальну відповідальність суб'єктів господарювання. 	3
Тема 17. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та соціально-економічне призначення банкрутства. Ознаки банкрутства, його підстави. 2. Учасники провадження у справі про банкрутство. 3. Порядок провадження у справі про банкрутство. 	–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та соціально-економічне призначення банкрутства. Ознаки банкрутства, його підстави. 2. Учасники провадження у справі про банкрутство. 3. Порядок провадження у справі про банкрутство. 4. Правові наслідки визнання боржника банкрутом. Ліквідаційна процедура. 	–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державна політика з питань банкрутства. 2. Заходи запобігання банкрутству суб'єктів підприємництва. 3. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство. 4. Санація як судова процедура, спрямована на відновлення платоспроможності боржника. 	3
Тема 18. Правове регулювання господарсько-торговельної та фінансової діяльності					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. 2. Договір купівлі-продажу, його види. Договір поставки. 3. Правове регулювання біржової торгівлі. 4. Поняття та види фінансової діяльності. Професійна та індивідуальна фінансова діяльність. 	–		–	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види господарсько-торговельної діяльності. Матеріально-технічне постачання і збут. 2. Договір купівлі-продажу, його види. Договір поставки. 3. Правове регулювання біржової торгівлі. 	4
Тема 19. Правове регулювання якості. Захист прав споживачів					

<p>1. Загальні умови та гарантії забезпечення якості продукції, робіт та послуг. Стандартизація, сертифікація та правове забезпечення єдності вимірювань.</p> <p>2. Загальна характеристика законодавства України про захист прав споживачів. Основні права споживачів та їх захист.</p> <p>3. Захист прав споживачів за договором купівлі-продажу.</p> <p>4. Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів.</p>	-		-	<p>1. Цивільно-правовий договір купівлі-продажу та його види. Права споживачів, що виникають з договору купівлі-продажу.</p> <p>2. Загальна характеристика гарантійних та інших термінів.</p> <p>3. Правовий статус органів виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів.</p>	4
<p>Тема 20. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим іноземного інвестування. Спеціальні режими господарювання</p>					

<p>1. Поняття, ознаки та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, її принципи та режими. Ліцензування, квотування зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>3. Поняття інвестиційної діяльності. Джерела правового регулювання інвестування.</p> <p>4. Поняття та види спеціальних (вільних) економічних зон.</p>	<p>–</p>		<p>–</p>	<p>1. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. ІНКОТЕРМС.</p> <p>3. Особливості правового регулювання господарювання у спеціальних (вільних) економічних зонах.</p> <p>4. Правовий режим концесійної діяльності.</p> <p>5. Інші види спеціальних режимів господарювання: виключна (морська) економічна зона, прикордонний режим господарської діяльності, правовий режим господарської діяльності в охоронних зонах, галузеві режими господарювання.</p>	<p>4</p>
<p>Разом</p>	<p>6</p>		<p>6</p>		<p>78</p>

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Управління персоналом міжнародних корпорацій» денної та заочної форми навчання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-10): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (20 балів); тестування (10 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 11-20): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (20 балів); тестування (10 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Поточне оцінювання	100
ПМК (залік)	–
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 (23.07.1996). – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
3. Кодекс законів про працю України: Затверджений Законом УРСР від 10 грудня 1971 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додат. до № 50. – Ст. 375.
4. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2019. – № 19. – Ст. 74.
5. Вінник О. М. Господарське право [Текст] : курс лекцій : (заг. частина) / Вінник О. М. ; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України. – Київ : Ліра-К, 2017. – 239 с.
6. Господарське право України [Текст] : підручник / [Скільська М. І., Сарана С. В., Терещенко О. А.] ; за заг. ред. Терещенка А. Л. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – Київ : Університет «Україна», 2021. – 338 с.
7. Трудове право України [Текст] : підручник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр проблем імплементації європ. соц. права, Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.», Нац. ун-т «Остроз. акад.» ; [Іншин М. І. та ін.] ; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. – 2-ге вид., стер. – Київ : Юрінком Інтер : Буква Закону, 2018. – 593 с.

Додаткові

8. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) [Текст] : підручник / [за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. – Київ : Ліра-К, 2018. – 670 с.
9. Андріїв В. М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників [Текст] : монографія / В. М. Андріїв; М-во соц. політики України, Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці. – Чернігів, 2011. – 305 с.
10. Велика українська юридична енциклопедія [Текст] : у 20 т. / [редкол. вид. : Тацій В. Я. та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України,

- Ин-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2016 . – Т. 11 : Трудове право / [редкол.: С. М. Прилипка (голова) та ін.]. – 2018. – 775 с.
11. Велика українська юридична енциклопедія. У 20-ти томах. Т. 15 : Господарське право / редкол.: В. А. Устименко (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2019. – 784 с.
 12. Віхров О. П. Правове регулювання господарських відносин в окремих сферах і галузях економіки [Текст] : навч. посіб. / О. П. Віхров ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Юрінком Інтер, 2017. – 447 с.
 13. Господарське право України [Текст] : підручник : у 2 ч. – 2-ге вид., зі змінами та випр. – Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016. – Ч. 2 / [Андрєєва О. Б. та ін.]. – 2016. – 367 с.
 14. Господарське право України [Текст] : підручник : у 2 ч. – 2-ге вид., зі змінами та випр. – Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2016. – Ч. 1 / [Андрєєва О. Б. та ін.]. – 2016. – 323 с.
 15. Держава та її органи як суб'єкти трудового права: теоретико-прикладний нарис [Текст] : монографія / К. В. Гончарова [та ін.] ; [за наук. ред. проф. О. М. Ярошенка]. – Харків : Право, 2014. – 285 с.
 16. Мельник К. Ю. Трудове право України [Текст] : підручник / К. Ю. Мельник; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : Діса плюс, 2014. – 479 с.
 17. Митрофанов І. І. Трудовий договір як юридичний факт у трудовому праві [Текст] : монографія / І. І. Митрофанов, О. В. Плескун; за заг. ред. І. І. Митрофанова. – Одеса : Фенікс, 2014. – 271 с.
 18. Мілаш В. С. Господарське право [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспитів / В. С. Мілаш. – 5-е вид., змін. – Харків : Право, 2018. – 336 с.
 19. Трудове право України [Текст] : академ. курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Пилипенко П. Д. та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – 5-те вид., переробл. та допов. – Київ : Ін Юре, 2014. – 548 с.
 20. Трудове право [Текст] : підручник / [О. М. Ярошенко та ін.] ; за

заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України
О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 3-те
вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2019. – 541 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Право (Трудове право. Господарське право): завдання для аудиторного тестування студентів спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Управління персоналом міжнародних корпорацій» заочної форми навчання / Г. В. Терела [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.34/>
2. Право (Трудове право. Господарське право): Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітня програма «Управління персоналом міжнародних корпорацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://el.puet.edu.ua/course/view.php?id=29>